

Međunarodna poštanska služba na moru

Objavlivanjem Uredbe o ratifikaciji »paketa« međunarodnih poštanskih sporazuma, ugovora i konvencija, i to:

— Dodatnog protokola Ustava Svjetskog poštanskog saveza (Protocole additionnel à la Constitution de l' union postale universelle);

— Svjetske poštanske konvencije i Pravilnika za izvršenje te Konvencije (Convention postale universelle et Règlement d' execution de la convention postale universelle),

— Općeg pravilnika Svjetskog poštanskog saveza (Règlement général de l'union postale universelle),

— Završnog protokola tog Općeg pravilnika i Poslovnika kongresa (Protocole final du Règlement général de l' union postale universelle et Règlement intérieur des congrès),

— Aranžmana o poštanskim poketima (Arrangement concernant les colis postaux),

— Završenog protokola i Pravilnika za izvršenje tog aranžmana (Protocole final de l'arrangement concernant les colis postaux et Règlement d' exécution de l' arrangement concernant les colis postaux),

— Aranžmana o poštanskim uputnicima i poštanskim putničkim bonovima s Pravilnikom za izvršenje tog aranžmana (Arrangement concernant les mandats de poste et les bons postaux de voyage, avec le Règlement d'execution del' arrangement conceuant les mandants de poste et les bons postaux de voyage),

— Aranžmana o pismima i kutijama s označenom vrijednošću i Pravilnika za izvršenje tog aranžmana (Arrangement concernat les lettres et les boîtes avec valeur déclarée et le Règlement d' execution de l'arra-

ngement concernant les lettres et les boîtes avec valeur déclarée), od 16. VI 1971. god. (Sl. 1. SFRJ, Međun. ugov. i drugi sporazumi, br. 37 (1-74, str. 171-624) 8 gornjih međunarodnih akata iz oblasti ptt službe, prihvaćenih i potpisanih na XVI. kongresu Svjetskog poštanskog saveza — SPS u Tokiju 14. XI 1969. god. dobio je i u našoj zemlji pravnu snagu počam od 5. VIII 1974. godine. Sam USTAV SPS-te najveće svjetske poštanske organizacije, koji je bio potpisan u Beču, ratificiran je i od strane naše zemlje i kao takav objavljen još 28. II 1967. god. (Sl. 1. SFRJ, Međun. ugov. i drugi sporazumi, br. 2/67).

Svjetski poštanski savez — UPU na osnovi svog Ustava, a preko svojih organa uređuje međunarodnu poštansku službu — njena tehnička, eksploataciona i ekonomska pitanja. Pri tome od naročite je važnosti da se u okviru te službe osigura sloboda poštanskog tranzita u cjelini, a osobito prenos i prijevoz svih vrsta pismonosnih pošiljaka (pisma, dopisnice, tiskalice, sekogrami i mali paketi) propisanih dimenzija i težina. Poštanske uprave svake zemlje-članice SPS zadržavaju, u pravilu, poštarinu koju naplaćuju za tranzitne pošiljke svih saobraćajnih sredstava, osim u slučajevima kad je to izričito predviđeno u vezi plaćanja određenih tranzitnih troškova, vršenja obračuna carinskih troškova i sl. Svaka zemlja ima pravo povećati do 60% ili smanjiti do 30% visinu poštarine određene ovom Konvencijom, a može i uvoditi dopunske poštarine u skladu sa pokrićem troškova iz tog naslova u svom unutrašnjem saobraćaju, izuzev na pisma i dopisnice.

Pojedine zemlje — članice Saveza u skladu sa

njegovim Ustavom sklapaju bilateralne i multilateralne sporazume i ugovore o što efikasnijoj razmjeni pošte i paketa, o direktnom saobraćaju poštanskih kola i vagona u međusobnom robnom prometu, kao i u tranzitu. Naša je zemlja sklopila niz sporazuma o službi pošta i telekomunikacija s Albanijom, Australijom, Bugarskom, Čehoslovačkom, Grčkom, Egiptom, Kinom, Poljskom, Rumunjskom, SSSR i dr., a pristupila je i Konvenciji o Balkanskom užem savezu pošta i telekomunikacija (Sl. 1. FNRJ, Međun. ugov. i dr. spor., br. 13/56 i 3/57).

Kako se ptt saobraćaj, pored zračnog puta («avionske» pošiljke, »par avion») koji u poštanskoj službi poprima sve veću ulogu i značenje, odvija i s ostalim granama saobraćaja, a naročito pomorskim putem («pomorske» pošiljke), to ove konvencije, ugovori i sporazumi sadrže i odredbe o poštanskoj službi na moru. Pošiljke koje se predaju na brod dok se ovaj nalazi u polaznoj, odredišnoj ili u jednoj od usputnih luka moraju biti frankirane poštanskim markama prema ptt cjeniku zemlje u čijim se teritorijalnim vodama nalazi odnosni brod. Ako se predaja poštanske pošiljke vrši dok se brod nalazi na otvorenom moru tj. izvan nacionalne jurisdikcije bilo koje zemlje, tada odnosne pošiljke moraju biti frankirane, u pravilu, sa poštanskim markama prema cjeniku zemlje čiju zastavu brod vije ili o kojoj zemlji taj brod taj ovisi, ukoliko ne postoji i za to poseban sporazum između zainteresiranih uprava tih dviju zemalja.

Poštanske uprave zemalja-članica Saveza dužne su njegovom Međunarodnom birou (Bureau international), između ostalog, dostaviti i popis pomorskih pruga (linija), koje povezuju luke njihove zemlje sa stranim lukama, učestalost tih pruga, dužine relacija, pregled

međuluka pristajanja i sl., a kojim se prugama prenose ptt zaključci (pošiljke i dr.) s oznakom smjera, udaljenosti i trajanja prijevoza računajući od luke ukrcaja do određenih usputnih stranih luka uključujući i krajnje strane luke pristajanja. Sve je ovo potrebno radi što bržeg i efikasnijeg odvijanja tranzita poštanskih pošiljaka, kao i radi obračuna i plaćanja pomorskih tranzitnih troškova, koji proisteknu iz odvijanja redovite međunarodne poštanske službe. Pored općih pomorskih brodova u ptt službi — za prijevoz pošte, predviđeni su i posebni poštanski brodovi (le batiment ou le paquebot postal), koji isključivo prevoze na određenim relacijama poštanske pošiljke bilo pomorskim jedinicama, bilo ratnim brodovima, za što su cit. konvencijama utvrđena i detaljna pravila o njihovom radu. Svaka zemlja-članica Saveza, koja sudjeluje u pomorskom prijevozu poštanskih pošiljki, a naročito paketa — malih i velikih u međunarodnom tranzitu, ovlaštena je podnositi svoje zahtjeve za učešće u dijelovima plaćene poštarine za te pošiljke po utvrđenoj skali, a koja potraživanja padaju na teret poštanske uprave zemlje porijekla tih pošiljki. Uprave ovih zemalja imaju pravo i povećati najviše do 50%, kao i smanjivati bez ograničenja tako utvrđene poštarine za pomorske prijevoze ovih tranzitnih pošiljki.

Sve većim uključivanjem naše trgovačke mornarice koja vrši međunarodna putovanja, — pored naše vanjsko-trgovinske razmjene izvoza i uvoza robe, prijevoza putnika za inozemstvo i obr., te »tihog« izvoza — prijevoza robe između stranih luka, — i u međunarodni poštanski saobraćaj, koji se i do sada obavljao, postići ćemo znatno veće financijske efekte iz nerobnog deviznog priliva našeg aktivnijeg učešća na svjetskom pomorskom tržištu.